

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. Qualiter Consensus conjugum sit exprimendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

dotis &c. Majores tamen 25. annis non comprehenduntur; salvo tamen eo, quod parentes sive amici fuerint saltem agniti.

10.
Ambujus-
modi statu-
ta sint va-
lida attento
jure Cano-
nico.

Contendit autem Sanchez l. 4. de Matr. d. 25. hujusmodi statuta non habere valorem, esseque correctata aut corrigenda attento Jure Canonico, quod potius favet libertati matrimonii, jubetque causas & leges matrimoniales spectare ad Ecclesiam, & non ad laicam potestatem, c. Tuam de ordine Cognit. & c. Causam 2. qui filii sint legitimi, & c. 1. de Sponsalibus, & Trid. sess. 24. can. 12. de Matr. Quare sicut lege civili non potest Matrimonium sine consensu parentum contractum irritari, sic nec videtur posse prohiberi & puniri, eo quod constituere impedimenta Matrimonii, etiam tantum impedimenta seu prohibentia, sit reservatum Ecclesiasticæ potestati. Nihilominus talium statutorum vim propugnant constanter Molina, Basilius Pontius & alii, & probabilissimum censet ipse Sanchez sup. Idemque indubie in secularibus tribunalibus iudices censent. Videri potest Pontius l. 2. c. 1. n. 9. & 30.

QUÆSTIO III.

Qualiter Consensus Conjugum sit exprimendus?

11.
Consensus
conjugalis
debet exte-
rius expri-
mi.

CONSENSUS non sufficit internus, sed debet exterius exprimi. Id enim requirit, tum ratio contractus humani & mutue traditionis atque acceptationis: tum ipsa ratio Sacramenti, cujus pars essentialis est sensibilis expressio interni consensûs. Quare dum c. Cum locum, de sponsal. dicitur Matrimonium contrahi solo consensu; subintelligit expressio per signa, ut patet ex textu, & c. Licet, de sponsa duorum. Similiter quod c. Tue, de sponsalibus dicitur: Matrimonium in veritate contrahitur per legitimum viri & mulieris consensum, sed necessaria sunt quantum ad Ecclesiam verba consensum exprimentia de presenti; intellige hoc modo, quod Ecclesia requirat, ut consensus, qui alioquin etiam per nutus posset declarari, exprimat, dum potest, per verba, ut certius Ecclesiæ constet. Ex quo pariter & ex usu Ecclesiæ (quæ non admitteret nutus in potente loqui) colligit Aversa q. 3. s. 2. referens Rodriguez, Petrum Ledesma & Sylvium esse ad hoc gravem obligationem. Quamvis nullum de hac re extat præceptum contendat inter alios plures Sanchez l. 2. d. 31. n. 10. in consequenter asserens secus facientem peccare venialiter; quod proinde consequenter etiam negat (secluso scandalo aut periculo dubitandi de valore, ex quo per accidens nasci posset etiam gravis obligatio) Basilius Pontius l. 2. c. 7. n. 14. & Castro Palao d. 2. p. 7. n. 5. merito addens, saltem maxime convenire, ut consensus per verba exprimat.

Ex usu Ec-
clesiæ per
verba.

Id præsertim certum est verba non requiri ad valorem, non tantum in non valentibus loqui (de quibus id expressum est in jure colligitur ad minus ex Florentino in Decretis) sed etiam in aliis. Nullibi enim matrimonium secus à quoquam initum irritatur; sed solum, si nec factio, nec verbo consenserit, c. Fin. de Conjugio servorum. Unde sponsalia olim transibant in matrimonium per copulam. Et Florentinum sup. docet matrimonium contrahi regulariter per verba, non quod hæc sint regulariter necessaria ad valorem, sed quod consensus requisitus regulariter soleat per illa exprimi.

Sufficiunt porro verba quæcumque exprimentia consensum & contractum de presenti. Sed sint clara, sic dubiis locus relinquatur. Idem est de aliis signis & nutibus, v. g. seria capituli, interrogacionem de traditione, & acceptatione inclinatio: manûs porrectio ad factam petitionem, ut si vult talen pro nunc in conjugem accipere, manum porrigat. Posset etiam ex usu ipsi tamquam signum sufficiens revire impositio & acceptatio annuli digito (quæ alioquin referri etiam potest ad sponsalia de futuro) maxime si ex parte unius conjugis interponantur verba denotativa contractum de presenti. Idem est, si parentes expriment consensum nomine prolium presentium & non contradicentium, c. un. de Despons. impub. in 6. Solebat etiam ante Tridentinum copula subsequens sponsalia esse signum consensûs de presenti c. veniens, c. li qui fidem, & c. Fin. de Sponsal. gignens præsumptionem juris & de jure, juxta c. qui fidem. Quamquam si consensus maritalis interius verè defuisset, coram Deo non fuisset quoque verum matrimonium.

Posset quoque per epistolam inter absentes fieri contractus matrimonii instar ceterorum, juxta Doctores communissimè. Estque expressum in Jure civili l. Mulierem ff. de Rit. nuptiarum, & l. Sufficit ff. de Sponsalibus. Et quidem servari etiam potest forma Tridentini, si nempe coram parrocho & testibus fieret declaratio consensûs & acceptationis scripto expressæ, v. g. si sponsalia litteras sponsi coram eis proferens, in quibus is scribit se ipsam eligere ex nunc in uxorem, & ei se tradere in nuptium, ipsa subjungat se similiter tradere alteri in uxorem, & acceptare factam sibi traditionem. Hic tamen modus contrahendi non est ita in usu.

Magis usitatum est in Ecclesiâ, ut fiat per procuratorem: estque etiam expressum in jure c. Fin. de Procuratoribus. Idem potest optimè fieri servatâ formâ Concilii Tridentini (quod solum egit contra matrimonium clandestina antea per Ecclesiam prohibita) dum Procurator consensum principalis, ejusdem nomine exprimat coram parrocho & testibus. Coram quibus etiam ad

QUÆSTIO IV.

Quomodo Consensus debeat esse liber à metu?

iam ad majorem securitatem congruit (quamquam putetur non esse necesse, cum mandatum procuratorium posset esse datum vivâ voce) exhiberi mandatum seu instrumentum procuratorium. Tunc autem substantia contractus & Sacramenti matrimonii non solum consistit in actu constitutivo procuratoris ad contrahendum, sed simul in ipso procuratoris ministerio; utpote quod est essentialiter perfectivum contractus. Nam certè ipsa expressio consensus conjugalis perficitur hoc ministerio, ac plenè integratur partim ex mandato, partim ex actu executivo; & similiter ex illo actu quo profertur & publicatur epistola, si per illam fiat contractus. Quamquam procurator non ideo sit minister Sacramenti, aut debeat ex hac parte esse in gratia (esto generaliter adquirendum) quia non agit nomine suo, sed principis, cujus censetur actus, & qui mediante procuratore profert & adhibet suum consensum. Plura, quæ hac de re dici possent, quia rariora sunt; videri possunt apud Sanchez & alios.

Inter consensum contrahentium sive expressionem unius & alterius sufficit moralis conjunctio, ut consensus & expressio prioris juxta intentionem illius (quæ pro diversis casibus est diversa) censetur moraliter permanere, quando adhibetur ex parte alterius. Quare non debent simul & incontinenti exprimi, sive Jus vetus, sive Tridentinum spectes; ut patet dum contrahitur (quod & post Tridentinum potest fieri) per procuratorem, vel epistolam, quando interius consensus diu potest præcedere expressionem illius, & consensum alterius. Sic dum per epistolam aut procuratorem contrahitur, tardius durat, quantum temporis humano more intercedere solet, usque dum perveniat procurator aut epistola, & commode conveniri possit altera pars, ut adjungat cum debita solemnitate suum consensum. Non censetur alioquin permanere in consensu, aut intendisse, ut pars post habitam nōticiam possit ad annos differre suum consensum. Nisi id expresserit: in quo casu nullum est tempus taxandum, nisi juxta ejus voluntatem non retractatam. Dum inter præsentem contrahitur censetur prioris consensus non manere suspensus (nisi aliud exprimat, sed velle, ut etiam alter incontinenti, non recedendo ab illo congressu, adjungat suum.

Potes, in quod objectum debeat cadere consensus matrimonialis? Resp. certum esse, quod in essentialia contractui matrimoniali, sive explicitè sive implicitè, adeoque in mutuum & inseparabilem corporum traditionem, cum obligatione fidei servandæ & boni prolis, de quo quasi 5.

CONSENSUM debere esse liberum à necessitate, sic ut physica necessitas (qualis est in perfectè amentibus, phreneticis, ebriis, dormientibus, pueris) aut coactio tollat valorem matrimonii, rarius est, quam ut discussionem mereatur. Qualiter obstitit error substantialis personæ, non autem accidentalis, agendo de impedimentis Matrimonii dicitur. Nunc inquirendum, an vel quis metus obstitit ejusdem valori. Pro quo

Nota I. Metum alium esse gravem, alium levem. Gravis est, qui cadit in constantem virum, seu quo rationabiliter timetur malum merito formidabile etiam viro alioquin forti & constanti, sive interim de facto forti animo illud superet, sive eidem cedat. Hujus varia exempla adducuntur à Doctoribus, v.g. rationabilis timor mortis, mutilationis, gravis carceris, stupri, privationis omnium bonorum vel notabilis partis, diturni exilii, atrocis cruciatûs, notabilis infamiae, gravis indignationis paternæ, vel eorum, sub quorum cura quis est constitutus. Denique metus eorum, quæ prudens judicare potest viro constanti esse merito formidabilia. Causant autem prædicta mala metum gravem, non tantum dum prudenter existimantur aut rationabiliter dubitantur imminere propriæ personæ, sed etiam (ut Plures notant) quando proximè conjunctis, v.g. parentibus, liberis, fratribus, sororibus, vel aliis, quorum mala solemus ut nostra apprehendere. Rationabilis denique timor (qui requiritur juxta Doctores omnes, re alioquin sit vani & levis hominis) censetur, quando jam alicui intentatur violentia, aut inferuntur minæ ab homine merito metuendo; sic ut malum sit verè imminens, quod metuens ipse non possit rectè evadere; secus, si possit sibi rectè consulere. Quare non sufficit, quod quis ex se solum suspicetur minas sibi inferendas, sive habeat suspicionem timoris: nam (ut dicitur L. Metum autem ff. De eo quod metus causa) metum præsentem accipere debemus, non suspicionem inferendi ejus, sed si illatus est timor ab aliquo. Sunt quoque aliqui verbis jactantes, nihilque facientes; qui proinde rationabiliter non sunt metuendi. Quod prudens judicabit.

Advertunt insuper passim Doctores ultra prædictum metum, qui dicitur absolute gravis, dari alium respectivè gravem, qui est absolute non cadat in constantem virum, est tamen non minus gravis respectu hujus personæ, v.g. femine, senis

17. Consensus conjugalis debet esse liber à necessitate.

18. Quid sit metus absolute gravis.

Varia ejus exempla.

19. Quid metus respectivè gravis.

